EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 10.12.2004
KOM(2004)793 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Išskirtinės finansinės pagalbos programos Armėnijai, Gruzijai ir Tadžikistanui įgyvendinimas

{SEK(2004)1635}

1. ĮVADAS

1997 m. lapkričio 17 d. Tarybos sprendimo 97/787/EB, suteikiančio išskirtinę finansinę pagalbą Armėnijai ir Gruzijai, iš dalies pakeisto 2000 m. kovo 20 d. Tarybos sprendimu 2000/244/EB, siekiant išplėsti jo taikymą ir Tadžikistanui, 1 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad 2004 m. baigiasi laikotarpis, per kurį paramos dotacijų dalis nuosekliai išmokama dalimis valstybėms gavėjoms. Be to, šio sprendimo 5 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „*iki 2004 m. gruodžio 31 d., remdamasi Komisijos ataskaita, kuri taip pat pateikiama ir Europos Parlamentui, Taryba tikrina, kaip iki šios dienos buvo taikomas jos sprendimas.*“ Ši ataskaita paruošta įgyvendinant pirmiau minėtąją Tarybos sprendimo nuostatą.

2. IFP PROGRAMOS ARMĖNIJAI, GRUZIJAI IR TADŽIKISTANUI PAGRINDINIAI FAKTAI IR YPATYBĖS

Išskirtinės finansinės pagalbos (toliau – IFP) programa Armėnijai, Gruzijai ir Tadžikistanui buvo skirta finansiškai paremti tris šalis, turinčias ypač rimtų ekonominių ir socialinių sunkumų vykdant reformas ir pereinant prie rinkos ekonomikos, padedant tarptautinėms finansinėms institucijoms (toliau – TFI). Paruošus IFP programą, Armėnija ir Gruzija jau buvo pradėjusios įgyvendinti įvairiapusiškas prisitaikymo ir reformų programas pagal TVF lengvatinę, pagreitintą struktūrinės pertvarkos programą (toliau – ESAF). Tadžikistanas vis dar buvo ankstyvoje panašios programos ruošimo stadijoje.

Šių programų įgyvendinimas pasižymėjo tuo, kad egzistavo didelės užsienio mokėjimų Bendrijai nepriemokos, atsiradusios paskutiniojo dešimtmečio pradžioje Bendrijai suteikus paskolas šioms valstybėms. Nepriemokos, be abejonės, turėjo būti sumokėtos, kad Armėnijai, Gruzijai ir Tadžikistanui būtų galima suteikti visus esamus finansinius išteklius remti reformoms ir palengvinti griežtų ekonominių priemonių sukeltus socialinius sunkumus.

1997 m. lapkričio mėn. Taryba priėmė pirmąjį sprendimą dėl IFP programos, skirtos Armėnijai ir Gruzijai (Tarybos sprendimas 97/787/EB). Remiantis šiuo sprendimu, Bendrija šioms dviems šalims skyrė finansavimo paketą, kurį sudarė ilgalaikės paskolos ir tiesioginės dotacijos. Suteikiamų paskolų suma, kurios 15 metų mokėjimo terminas, pratęstas 10 metų, sudarė ne daugiau kaip 170 mln. eurų. Dotacijas sudarė 85 mln. eurų, kurie buvo nuosekliai išmokėti dalimis per 1997–2002 m. laikotarpį. Armėnija ir Gruzija turėjo gauti paskolas ir dotacijas, kurias atitinkamai sudarė 28 ir 110 mln. eurų (paskolos) ir 30 ir 55 mln. eurų (dotacijos).

Priimdama sprendimą teikti IFP Armėnijai ir Gruzijai, Taryba sutiko tokią pat paramą teikti ir Tadžikistanui, kai tik susidarys tam palankios aplinkybės. Todėl iš karto po to, kai Tadžikistanas pradėjo prisitaikymo ir reformų programą, kurią rėmė TFI (finansavimo susitarimas su TVF pagal ESAF buvo patvirtintas 1998 m. birželio mėn.), Komisija pasiūlė išplėsti programos taikymą ir Tadžikistanui. 2000 m. kovo mėn. buvo priimtas Tarybos sprendimas, iš dalies keičiantis Sprendimą 97/787/EB (Tarybos sprendimas 2000/244/EB). Tadžikistanui buvo skirta finansinė parama, iš viso sudariusi 95 mln. eurų (60 mln. eurų paskola ir 35 mln. eurų dotacijos). Tuo pačiu Tarybos sprendimu buvo leista padidinti bendrą paramos dotacijomis sumą Gruzijai iki 65 mln. eurų ir pratęsti programos įgyvendinimo laikotarpį iki 2004 m.

IFP programa buvo sukurta kaip papildomas TFI finansavimas. Išmokos buvo suteikiamos su sąlyga, kad šalys gavėjos patenkinamai įgyvendins finansinius susitarimus su TVF. Tuo pačiu metu aiškus programos tikslas – remti finansinį tvarumą ir leisti šalims gavėjoms sumažinti savo užsienio įsiskolinimus – buvo matomas iš to, kaip buvo teikiamos pagalbos išmokos ir tuo pačiu mažinimas šalių gavėjų įsiskolinimas. Todėl paskolų suteikimas ir pradinis dotacijų išmokėjimas buvo atliktas tik po to, kai šalys gavėjos visiškai atsiskaitė už savo įsipareigojimus Bendrijai. Paskesnių dotacijų išmokos yra susijusios su ankstyvu šalių gavėjų skolų Bendrijai, atsiradusių suteikus paskolas pagal IFP programą, grąžinimu. Vienas iš programos tikslų buvo leisti šalims gavėjoms, pasibaigus IFP įgyvendinimo laikotarpiui, pasiekti, kad jų finansiniai įsipareigojimai Bendrijai būtų arba nuliniai, arba žymiai mažesni nei pradžioje.

Dotacijų išmokos (neskaitant pradinės išmokos) taip pat priklauso nuo abiejų pusių sutartų struktūrinės politikos priemonių įgyvendinimo. IFP struktūrinės sąlygos yra grindžiamos valdžios institucijų ekonominėmis programomis ir ypač skirtos valstybių gavėjų užsienio tvarumo gerinimui. Komisija, sudarydama sąlygas, siekia paveikti konkrečias sritis – viešųjų finansų, viešojo valdymo (įskaitant kovą su korupcija), finansų sektoriaus, privatizacijos, įmonių valdymo reformas ir kt. Taip pat gali būti numatytos specialios priemonės, atspindinčios Komisijos prioritetus dvišaliuose santykiuose su valstybėmis gavėjomis, pvz., priemonės prekybos politikos srityje arba įvairiose ekonominio bendradarbiavimo, paremto dvišalio bendradarbiavimo sutartimis, srityse. Struktūrinės politikos sritys, kurias Komisija siekia paveikti per struktūrines sąlygas, susijusias su pagalba skiriant dotacijas trims valstybėms, yra išdėstytos 1 lentelėje, pateiktoje šios ataskaitos priede.

3. 1997/2000 SPRENDIMO ĮGYVENDINIMAS

3.1. Institucinė struktūra

Tarybai priėmus sprendimą dėl IFP skyrimo Armėnijai ir Gruzijai, Komisija ir abiejų valstybių valdžios institucijos sutarė dėl šios veiklos sąlygų. Bendrieji šios veiklos parametrai, pavyzdžiui, dotacijų išmokų didžiausios sumos ir laikas bei ankstyvas skolos grąžinimas, buvo išdėstyti Supratimo memorandume (toliau – SM), kurį Bendrijos vardu sudarė Komisija bei valstybių gavėjų vyriausybės ir centriniai bankai. Konkrečios finansinės paskolų sąlygos buvo išdėstytos tuo pačiu metu sudarytose Paskolų sutartyse. Galiausiai SM ir Paskolų sutartys buvo pasirašytos 1997 m. gruodžio mėn. (su Gruzija) ir 1998 m. gruodžio mėn. (su Armėnija). Tarybai priėmus Sprendimą 2000/244/EB, 2001 m. sausio mėn. buvo sudaryta SM ir Paskolos sutartis tarp Komisijos ir Tadžikistano. Be to, pratęsus programos vykdymo laiką ir padidinus bendrą subsidijų išmokų sumą Gruzijai, buvo pasirašytas naujas Supratimo memorandumas su Armėnija (2001 m. rugpjūčio mėn.) ir Gruzija (2001 m. liepos mėn.).

Pagrindiniai supratimo memorandume (Armėnijai ir Gruzijai – peržiūrėtame SM) apibrėžtos IFP veiklos, skirtos trims šalims, parametrai yra išdėstyti priede, 2 lentelėje. Buvo numatyta, kad, baigiantis programos įgyvendinimui, Armėnija neturės jokių neįvykdytų finansinių įsipareigojimų Bendrijai ir kad Gruzijos bei Tadžikistano įsipareigojimai bus sumažėję iki tvarių lygių.

IFP programos įgyvendinimas nuo 1998 m. (pradinės išmokos Gruzijai ir Armėnijai) ir 2004 m. trečiojo ketvirčio, taip pat Komisijos ketinimai likusiam šių metų laikui ir 2005 m. pradžiai, yra išsamiau išdėstyti toliau. Priede, 3 ir 4 lentelėse, pateikiami programos kiekybiniai rezultatai.

3.2. Armėnija

IFP programos, skirtos Armėnijai, įgyvendinimas prasidėjo 1998 m. gruodžio mėn., Armėnijai grąžinus nepriemokas Bendrijai (51 mln. eurų). Tai leido Komisijai išmokėti naują paskolą (28 mln. eurų) ir pirmąją dotacijų išmoką (8 mln. eurų).

Dar viena dotacijų išmoka (4 mln. eurų) buvo suteikta Armėnijai 1999–2000 m. Ši išmoka, remiantis 1999 m. liepos mėnesio sąlygų įgyvendinimo rezultatų peržiūra, buvo suteikta 1999 m. gruodžio mėn. Armėnija savo ruožtu dar 5 mln. eurų sumažino savo įsiskolinimą Bendrijai. Programos įgyvendinimas nutrūko 2000 m. Armėnijai nesugebėjus sudaryti naujo finansavimo susitarimo su TVF po to, kai 1999 m. gruodžio mėn. baigėsi susitarimas su ESAF. Ji buvo atnaujinta tik 2001 m., TVF Tarybai 2001 m. gegužės mėn. patvirtinus naują trejų metų trukmės programą pagal Skurdo mažinimo ir plėtros programą (toliau – PRGF, ši programa pakeitė ESAF). Šio susitarimo galiojimo terminas baigiasi 2004 m. gruodžio mėn.

Vykdydama PRGF programoje nustatytą politikos koncepciją, Komisija sėkmingai atliko tris peržiūros misijas, atitinkančias tris kasmetines IFP išmokas– 2001 m. birželio mėn., 2002 m. liepos mėn. ir 2003 m. gruodžio mėn. Kiekvieną kartą išmokų ir ankstyvo skolos grąžinimo dydis buvo nustatytas atitinkamai 5,5 mln. eurų ir 7 mln. eurų. Atitinkami mokėjimai buvo padaryti 2002 m. pradžioje, 2002 m. pabaigoje ir 2004 m. birželio mėn. Šių operacijų dėka Armėnijos įsiskolinimas Bendrijai sumažėjo iki 2 mln. eurų. Paskutinė išmoka pagal IFP programą (1,5 mln. eurų) greičiausiai bus suteikta 2005 m., Armėnijai sumokėjus Bendrijai paskutiniąją 1998 m. paskolos dalį. Todėl kitų metų pradžioje tikimasi, kad IFP programa Armėnijai visiškai įgyvendins iškeltus uždavinius ir dėl dotacijų mokėjimų, ir dėl ankstyvo skolos grąžinimo (Armėnija bus visiškai grąžinusi skolą Bendrijai).

3.3. Gruzija

IFP programos, skirtos Gruzijai, įgyvendinimas prasidėjo 1998 m. liepos mėn., Gruzijai grąžinus nepriemokas (131 mln. eurų) Bendrijai, o Bendrija vėliau suteikė 110 mln. eurų paskolą ir pirmąją 10 mln. eurų dotacijų išmoką.

Antroji dotacijų išmoka (9 mln. eurų) buvo suteikta 1999 m. rugsėjo mėn., Gruzijai anksčiau grąžinus 10 mln. eurų skolą Bendrijai. Šios programos įgyvendinimas nutrūko 2000 m. Gruzijai nesugebėjus sudaryti naujo finansavimo susitarimo su TVF(1999 m. spalio mėn. baigėsi 1996 m. susitarimas su ESAF) ir buvo atnaujintas tik 2001 m., TVF Tarybai 2001 m. sausio mėn. patvirtinus naują trejų metų trukmės PRGF programą. Remdamasi įvairiais Gruzijos makroekonominiais ir struktūrinių reformų vykdymo duomenimis, Komisija tada nusprendė skirti tik dalį 2001 m. išmokos (6 mln. eurų) ir nustatyti sąlygas likusiam mokėjimui (5,5 mln. eurų) siekiant tolimesnės struktūrinių reformų pažangos. Prieš paskiriant pirmąją išmokos dalį 2001 m. gruodžio mėn., Gruzija anksčiau grąžino Bendrijai 8 mln. eurų skolą. Vėliau, antroje 2001 m. pusėje, Gruzijoje smarkiai pablogėjus politinei situacijai, didžiąją tų metų dalį struktūrinės reformos praktiškai nepasistūmėjo į priekį. IFP programos įgyvendinimas dar kartą nutrūko ir buvo atnaujintas tik 2004 m., 2003 m. lapkričio mėn. Gruzijoje pasikeitus politinei situacijai.

Naujoji Gruzijos vyriausybė pradėjo naują prisitaikymų ir reformų raundą. Naujosios šalies valdžios strategija sulaukė paramos iš TFI – nauja trejų metų trukmės PRGF programa ir nauji prisitaikymui skirti kreditai buvo atitinkamai TVF bei Pasaulio banko (praėjusį birželį) ir tarptautinės donorų bendrijos patvirtinti. IFP programa taip pat vykdoma toliau. Pirmasis žingsnis bus dotacijos išmokos, sudarančios 6,5 mln. eurų, suteikimas, priklausomai nuo 2002 m. atiliktos, bet taip ir nebaigtos, politikos peržiūros rezultatų (iš karto po peržiūros Gruzijos

TVF remiama programa nutrūko ir išmokų suteikimas buvo sustabdytas). Būsimoji dotacijos išmoka seks po to, kai Gruzija anksčiau grąžins sumą, identišką 1998 m. Bendrijos suteiktai paskolai. Atlikus šiuos veiksmus, IFP išmokos Gruzijai sudarys 31,5 mln. eurų (iš didžiausios galimos 65 mln. eurų sumos), ir Gruzija bus sumažinusi savo įsiskolinimą Bendrijai 24,5 milijono eurų.

Gruzijos valdžios institucijos yra linkusios pasinaudoti palankia ekonominės politikos aplinka ir dar labiau sumažinti šalies bendrą įsiskolinimą Bendrijai, tuo pagerindamos vidutinio laikotarpio skolų tvarumą. Atsižvelgdamos į tai, jos jau paprašė ES tęsti IFP programos įgyvendinimą ir tikisi, kad Bendrijos finansinė pagalba padės sumažinti šalies užsienio skolą iki gerokai tvaresnio lygio.

3.4. Tadžikistanas

Programos įgyvendinimas Tadžikistane prasidėjo 2001 m. kovo mėn., Komisijai išmokėjus naują paskolą (60 mln. eurų) bei pirmąją dotacijų išmoką (7 mln. eurų). Prieš skiriant šias išmokas, Tadžikistanas grąžino Bendrijai valstybės nepriemokas, siekusias beveik 79 mln. eurų.

Dar viena 7 mln. eurų išmoka buvo skirta 2001 m. gruodžio mėn. Ankstyvam šalies skolos Bendrijai grąžinimui buvo nustatyta 8 mln. eurų suma, ir tai yra gerokai mažiau nei dvišaliame SM numatytų ankstyvų grąžinimų suma (12 mln. eurų). Komisija nutarė, kad Tadžikistano finansinė situacija pateisina skolos mokėjimų sumažinimą iki mažesnės sumos.

Komisija Tadžikistane atliko dar dvi programos peržiūras – 2002 m. (birželio mėn.) ir 2004 m. (kovo ir birželio mėn.). Trečioji kasmetinė išmoka buvo paskirta 2003 m. pradžioje, 2002 m. gruodžio mėn. TVF patvirtinus naują PRGF susitarimą, kuris pakeitė prieš tai buvusią ESAF/PRGF programą, kuri nustojo galioti 2001 m. gruodžio mėn. Šio susitarimo galiojimo terminas baigiasi 2005 m. gruodžio mėn. Ketvirtosios išmokos skyrimas planuojamas 2004 m. pabaigoje. Abi išmokos sudaro 7 mln. eurų ir jų skyrimas priklauso nuo 8 mln. eurų ankstyvo skolos grąžinimo (sumos atitinka šalies ribotas finansines galimybes).

Dar vieną 7 mln. eurų išmoką tikimasi skirti 2005 m. pradžioje. Atitinkamo ankstyvo skolos grąžinimo suma bus nustatyta peržiūrint programą. Veiksmais, atliktais 2004 m.–2005 m. pradžioje, visa Tadžikistanui paskirtos paramos dotacijomis suma buvo panaudota. Tikimasi, kad Tadžikistano įsiskolinimas Bendrijai sumažės iki 28 mln. eurų (jeigu ankstyvam skolos grąžinimui vėl bus nustatyta 8 mln. eurų suma).

Žvelgiant į priekį, Tadžikistanas greičiausiai tęs ankstyvo skolos Bendrijai grąžinimo politiką, siekdamas pagerinti vidutinio laikotarpio skolų tvarumą, todėl gali reikėti tęsti IFP programą.

4. EKONOMINIAI IFP PROGRAMOS REZULTATAI

Plačiame TFI finansinės paramos kontekste, prisidedant prie prisitaikymo ir reformų procesų trijose valstybėse, išimtinės finansinės pagalbos programa Armėnijai, Gruzijai ir Tadžikistanui davė daug naudos. Sritis, kurioje IFP programa buvo reikšmingiausia, yra parama, suteikta trims šalims, skirta sumažinti jų užsienio skolą ir tokiu būdu pagerinti savo vidutinio laikotarpio ir ilgalaikį užsienio finansinį tvarumą. Pirmoje programos įgyvendinimo stadijoje (paskolų ir pradinių dotacijų išmokų skyrimas) Armėnija, Gruzija ir Tadžikistanas grąžino dideles Bendrijos kreditų nepriemokas ir tokiu būdu gerokai normalizavo savo

finansinius santykius su Europos Sąjunga ir donorų bendrija. Kiti dotacijų išmokų skyrimai leido trims šalims dar labiau sumažinti įsiskolinimą Bendrijai ir tokiu būdu siekti tvarios finansinės būklės. Tai labiausiai tinka Armėnijai ir Tadžikistanui. Pradėjus programą Armėnijos skola Bendrijai viršijo 50 mln. eurų ir tikimasi, kad ji sumažės iki nulio; Tadžikistano skola buvo beveik 80 mln. eurų ir bus mažiau kaip 30 mln. eurų. Programos rezultatai gerokai kuklesni Gruzijos atveju – valstybė vis dar skolinga Bendrijai daugiau kaip 85 mln. eurų (sumažėjo nuo 130 mln. eurų 1998 m.).

Bendrijos IFP programos įnašas į kitas prisitaikymo ir reformų procesų sudedamąsias dalis valstybėse gavėjose pasireiškė daugiausia remiant tam tikras struktūrines politikas specialiųjų sąlygų kontekste (plg. taip pat 2 skyrių ir 1 priedo lentelę). Šis įnašas bus įvertintas bendresnėje programos įgyvendinimo ekonominių reformų progreso įvertinimo struktūroje.

Armėnijoje ekonomikos atsigavimas prasidėjo jau 1995 m., kurį pagreitino TVF ESAF/PRGF susitarimai 1996–1999 metais. Šiuo labai svarbiu Armėnijos ekonomikai laikotarpiu prasidėjo IFP programos vykdymas. Nuo 1998 m. augimas Armėnijoje siekė vidutiniškai 9 % per metus, ir makroekonominiai disbalansai buvo smarkiai sumažinti. Armėnija taip pat sėkmingai įgyvendino įvairias struktūrines reformas tokiose srityse kaip mokesčiai ir viešųjų finansų administravimas, įmonių restruktūrizavimas, privatizacija ir bankininkystės sektorius. Kelias svarbias struktūrines reformas parėmė Bendrija, iškeldama sąlygas, kurios buvo sudėtinė pagalbos suteikiant IFP dotacijas dalis. Atsižvelgiant į pagerėjusius makroekonominius rezultatus ir struktūrinių reformų progresą, Armėnija greičiausiai eina teisingu keliu link tvaresnės plėtros ir augimo.

Didesniąją IFP vykdymo laikotarpio dalį, nepaisant šiokios tokios sėkmės (pvz., bankininkystės reguliavimo ir priežiūros), **Gruzijos** prisitaikymo ir reformų politikos vykdymas nuvylė. Visų pirma, po pirmosios reformų bangos, kuomet buvo vykdoma pirmoji TVF ESAF/PRGF programa (1996–1999 m.), nedaug pagerėjo vyriausybės ir makroekonomikos (daugiausia fiskalinės) valdymo kokybė. Nesant atitinkamos politinės aplinkos, ekonomikos atsigavimo ir tvarumo pažanga Gruzijoje buvo gerokai lėtesnė nei Armėnijoje. Tačiau situacija dabar yra visai kitokia. Po 2003 m. politinių pasikeitimų naujoji Gruzijos valdžia pradėjo stiprią prisitaikymo ir reformų programą, iš esmės nukreiptą į dvi sritis, dėl kurių netolimoje praeityje šalis susilaukė daugiausia kritikos – valdžios ir fiskalinis valdymą, kuriose per paskutinius dvyliką mėnesių jau pasiekta nemaža pažanga.

Po ketverių IFP programos įgyvendinimo **Tadžikistane** metų, šalis pasiekė gana įspūdingų rezultatų. Bendroji ekonominė padėtis gerokai pagerėjo: augimas siekia beveik 10 % per metus, sustiprintos fiskalinė ir monetarinė politikos, sumažėjo einamosios sąskaitos deficitas, o užsienio skola sumažėjo iki tvaresnio lygio. Be to, buvo pradėta nemažai pirminių struktūrinių reformų (pvz., kainų ir prekybos liberalizavimas, privatizacija). Bendrija parėmė keletą pagrindinių struktūrinės politikos sričių, iškeldama sąlygas dėl finansinės paramos. Planuojama, kad ekonominės sąlygos Tadžikistane ir toliau išliks palankios netolimoje ateityje, todėl turėtų pagreitėti daugumos struktūrinių reformų, numatytų PRSP ir PRGF programose, įgyvendinimas, jei finansinė TFI ir donorų bendrijos parama nebus nutraukta.

Šiuo laikotarpiu makroekonominio ir finansinio valdymo bei struktūrinių reformų srityje šaliai būdingi įvykiai ir politika yra išsamiau aprašyti pridedame Komisijos tarnybų darbo dokumente.

5. IŠVADA

Komisijos programos įgyvendinimo rezultatų įvertinimas gali būti apibendrintas taip: IFP programa, be jokios abejonės, padėjo Armėnijai, Gruzijai ir Tadžikistanui daryti pažangą, siekiant reformų ir finansinio tvarumo. Tačiau pradiniai IFP programos tikslai nebuvo visiškai įgyvendinti Gruzijoje ir, mažesne dalimi, Tadžikistane. Nepaisant šiokio tokio pagerėjimo, abiejų šalių finansiniai įsipareigojimai Bendrijai išlieka dideli ir, apibendrinant plačiau, vidutinės trukmės ir ilgalaikės skolos tvarumas išlieka silpnas. Skolos santykis su pajamomis ir BVP išlieka aukštas, net įvertinus greitą valstybės pajamų BVP atžvilgiu didėjimą. Galiausiai, abiejų šalių skurdo mažinimo ir ekonomikos augimo strategijos ir toliau priklauso nuo išorinės paramos įgyvendinant struktūrines reformas.

Tačiau, atsižvelgiant į pastaruosius palankius Gruzijos ir Tadžikistano ekonomikos pokyčius bei į geresnę abiejų šalių ekonomikos politikos aplinką, reformų pažangos ir užsienio finansų tvarumo pasiekimo perspektyvos gerokai pagerėjo. Šiomis aplinkybėmis užsienio finansinė parama abiems šalims turi daugiau sėkmės galimybių.

Siekdama užbaigti neužbaigtą IFP programoje numatytą planą, Komisija numato teikti pasiūlymus tolimesniems veiksmams. Šiais veiksmais bus siekiama remti ekonominių reformų tęstinumą bei spartinimą ir ypač padėti Gruzijai ir Tadžikistanui įgyvendinti ambicingesnę skolos mažinimo politiką. Komisija, atidžiai išnagrinėjusi keletą parametrų – įskaitant, be finansinių poreikių, susijusių su ankstyvu skolos grąžinimu, bendrą ekonominės politikos kokybę, politinius valdžios įsipareigojimus ir galimos Bendrijos paramos suderinimą su oficialiųjų kreditorių taikomu skolos sumažinimu (Gruzijos atveju) – nuspręs, ar teikti pasiūlymus dėl galimų tolimesnių veiksmų.

Komisija taip pat siekia glaudžiai integruoti galimus tolimesnius finansinės paramos veiksmus į bendrą Europos Sąjungos santykių su regiono valstybėmis ir jos paramos ekonominėms ir politinėms reformoms kontekstą.

PRIEDAS

Table 1

Main areas of structural conditionality in EFA programme 1998-2004

	Armenia	Georgia	Tajikistan
Public finances			
Tax administration	+	+	+
Budgetary planning (incl. MTEF)	+		
Budget expenditure and treasury system (incl. arrears)	+	+	+
Public debt management			+
Quasi-fiscal deficits	+		+
Business climate			
Improving legislation and regulatory environment	+	+	
International Accounting Standards	+		+
Civil Service reform			
public sector employment	+		
anti-corruption	+	+	+
Privatisation and restructuring of public enterprises			
small scale privatisation	+	+	+
medium and large state-owned enterprises	+	+	+
incl. Energy utilities	+	+	+
Telecommunications		+	
Transport infrastructure		+	
Industrial enterprises	+	+	+
Banking sector			
restructuring/privatisation of state-owned banks	+	+	+
Prudential regulations and banking supervision	+	+	+
Agricultural reform			
Land ownership	+	+	+
Restructuring of state farms			+
Trade policy			
Trade legislation	+	+	
Specific EU-related trade policy measures		+	

Table 2

Overview of the Community EFA to Armenia, Georgia and Tajikistan

in million EUR

	Armenia	Georgia	Tajikistan
Settlement of arrears	51	131	79
New loan	28	110	60
Total grants (up to)	30	65	35
Initial tranche (disbursed simultaneously with the loan)	8	10	7
Cumulated annual tranches	22	55	28
Early debt repayment foreseen (up to)	28	81	48
Outstanding debt to EC foreseen at end of prog.	-	29	12

Table 3

Implementation of the Community EFA to Armenia, Georgia and Tajikistan - Detail

in million EUR

	1998	1999	2001	2002	2003	2004		2005	Total
						Q1-Q3	Q4 (**)	(***)	
Armenia									
Grant disbursement									
planned (*)	8	4	5.5	5.5	5.5	1.5			30
actual	8	4		11		5.5		1.5	30
Early debt repayment									
planned (*)		5	7	7	7	2			28
actual		5		14		7		2	28
Georgia									
Grant disbursement									
planned (*)	10	9	11.5	11.5	11.5	11.5			65
actual	10	9	6				6.5		31.5
Early debt repayment									
planned (*)		10	15.5	18.5	18.5	18.5			81
actual		10	8				6.5		24.5
Tajikistan									
Grant disbursement									
planned (*)			14	7	7	7			35
actual			14		7		7	7	35
Early debt repayment									
planned (*)			12	12	12	12			48
actual			8		8	8	8		32

(*) For years 2001-2004, in Memoranda of Understanding concluded in 2000-2001.

(**) Operations under preparation. Payments to be made before the end of 2004.

(***) Payments to be made un 2005 based on budgetary commitments to be made in 2004 (Q4).

Table 4

Implementation of Community EFA to Armenia, Georgia and Tajikistan - Summary

in million EUR

	Made 1998-2004		Under prep.	Commitment	Total
	Initial tr.	Annual tr.	2004	foreseen (2004)	
Armenia					
grant disbursements	8	20.5		1.5	30
early debt repayments		26		2	28
pm - outstanidng debt to EC (end programme)					-
Georgia					
grant disbursements	10	15	6.5		31.5
early debt repayments		18	6.5		24.5
pm - outstanidng debt to EC (end programme)					85.5
Tajikistan					
grant disbursements	7	14	7	7	35
early debt repayments		16	8	8	32
pm - outstanidng debt to EC (end programme)					28
Total					
grant disbursements	25	49.5	13.5	8.5	96.5
early debt repayments		60	14.5	10	84.5